

Existente enim motu in paruo, difficile est mobile complexionis commensurationem præbuit primùm perficere. Quicumque magnoꝝ duris carnibus viuunt, & coloribus per caliditatem, fiunt perfectiui, & sensitiui: existente enim latione in loco magna & tarda propter frigiditatem, nihil conducet accedens ad sapere, qui verò magni duris carnibus viuunt, & coloribus propter caliditatem, fiunt perfectiui, & sensitiui: magnitudinis enim superabundantiam, & carniũ, & coloris caliditas acquisiuit: quare commensurationem esse ad perficiendum. Excedentia igitur corporum magnitudinibus, aut paruitudinibus deficientia, quomodo perfecta sunt: & quomodo imperfecta, dictum est. Media autem natura horum ad sensum optima & perfectissima, quibus utique supponitur inesse. Motus enim non multi existentes, facilius ad mentem accedunt, nec etiam paulatim existentes procedunt: quare perfectissimam & ad perficiendum quæ fuerint propofita, & ad sentiendum oportet moderatam esse magnitudinem.

INCOMMENSURATI, astuti, vel dolosi, referuntur ad passionem, & ad fœminam. Si enim qui incommensurati sunt, astuti sunt, commensurati utique erunt simul & iusti, & fortes. Relationem autem commensurationis ad corporum bonam motionem, & bonam natiuitatem reducere oportet, sed non ad formam matris, sicut in principio dictum est. Bene se habet autem & omnia signa, quæcunque prædicta sunt, referre ad apparentem conuenientiam, & in masculum & fœminam. Hæc enim perfectissima diuisione diuisa sunt, & demonstratum est quòd masculus est fœmina iustior, & fortior, & vniuersaliter dicere, melior. In omni autem electione signorum, alia aliis signis magis declarant manifestè subiectum. Manifestissima autem, quæ in principalibus locis fiunt. Principalissimus autem locus est, qui est circa oculos, & frontem, & caput, & faciem. Secundus autem, qui est circa pectus, & scapulas. Consequenter circa crura, & pedes: qui autem circa ventrem, minimus. Omnino autem, ut sic dicam, ista loca manifestissima signa præbent, in quibus & sapientia plurimè decor apparet.

ἔλαρα ὀφθαλμοῦ τὸ δὲ πόπος, ὃ σπεῖ τὰ ὄμματα τε καὶ τὸ μετωπῶν, καὶ κεφαλῶν καὶ προσώπων δὲ ὑπερθεὸς δὲ, ὃ σπεῖ τὰ στήθη καὶ ὤμους ἔπιπτα, σπεῖ τὸ στέθνη τε καὶ πόδας τὰ δὲ σπεῖ τὴν κοιλίαν, ἡμιστε, ὅλας δὲ εἰπεῖν, οὗτοι οἱ τύποι ἀναρχεῖσθαι σημεῖα παρέχονται, ἐφ' ὧν καὶ φρονήσεως πλείους ὀφθαλμοῦ γίνεται.

A οὖτος γὰρ τῆς φορέας ἐν μικρῷ καὶ ταχέως, διὰ τὸ περὶ ὄφθαλμοι, οὐδέποτε κατὰ τὸν βῆτα τὸ φρονεῖν, ἀλλὰ ἀλλοτ' ἐπ' ἄλλων, ὡς τὸ ἐσθρῶν ἔχον περῶναι. Οἷτοι δὲ τῆς μεγάλων ὑγρῶν σαρξὲν κεχρημένοι, ἢ καὶ χροῖμασιν ἀδιὰ ψυχρότητα ἐγγίνονται, οὐδὲν ὅπτι τελευτῶν οὖτος γὰρ τῆς φορέας ἐν μεγάλῳ τόπῳ καὶ βραδείας διὰ τὴν ψυχρότητα, οὐ σωματικῆν ἀφικνουμένην ὅπτι τὸ φρονεῖν. Οἷτοι δὲ τῆς μικρῶν ὑγρῶν σαρξὲν κεχρημένοι εἰσι, καὶ χροῖμασιν διὰ ψυχρότητα, γίνονται ὅπτι τελεστικοί. οὖτος γὰρ τῆς κινήσεως ἐν μικρῷ, τὸ δύσκινητον τῆς κρᾶσεως συμμετεῖαν παρέχει τὸ περὶ τὸν ἐπιτελεῖν. Ὁπτε δὲ τῆς μεγάλων ξηρῶν σαρξὲν κεχρημένοι εἰσι καὶ χροῖμασιν, διὰ θερμότητα, γίνονται ὅπτι τελεστικοὶ καὶ ἀδύνητοι. τὴν γὰρ τῶν μεγάλων ἐσθρῶν ὄλῳ, σαρκῶν τε καὶ χροῖμασιν, ἢ θερμότητις ἠλέασατο ὡς συμμετρον εἶναι πρὸς τὸ ὅπτι τελεῖν. Τὰ μὲν οὖν μεγάλα ἐν ἐσθρῶν ἀλλοτῶν τῆς σωματικῶν, ἢ σωματικῶν ἐλλείποντα, ὡς τυγχόντα, ὅπτι τελεστικῶς εἶναι, καὶ ὡς ἀπλή, εἴρηται. Ἡ δὲ τούτων μέση φύσις πρὸς τὰς ἀδύνητας κρατεῖται καὶ τελεστικῶς αἰσθητικῶν, ὡς ὅπτι δητῶν, ἀγὰρ κινήσεως οὐ διὰ πολλῆς οὐσίας, ἀλλὰ διὰ ἀφικνουμένην πρὸς τὸν νοῦν οὐσίαν τε οὐ κατὰ μικρὸν, ἐσθρῶν ἐσθρῶν. ὡς τὸν τελευτῶν πρὸς τὸ ὅπτι τελεῖν τὰ ἀδύνητα, καὶ ἀδύνητα, ὅπτι μέλλοντα, μετεῖαν εἶναι τὸ μέγεθος. Οἱ ἀσύμμετροι, πανούργοι ἀναφέρεται ὅπτι τὸ πᾶσι, καὶ τὸ δητῶν. εἰ γὰρ οἱ ἀσύμμετροι πανούργοι, οἱ σύμμετροι δὲ δικαιοὶ ἀνείσαν, καὶ ἀδύνητοι. τὴν δὲ τῆς συμμετεῖας αἰσθητικῶν, πρὸς τὴν πρὸς σωματικῶν ὀφθαλμοῦ καὶ ὀφθαλμοῦ ἀδύνητων, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν ἀρρῶν ἐδύναται, ὡς περ ἐν ἀρχῇ διηρέθη, καλῶς δὲ ἔχει, καὶ πάντα τὰ σημεῖα, ὅσα θεωρεῖται, ἀναφέρειν ὅπτι τὴν ὅπτι ἀπῆται, καὶ εἰς ἀρρῶν, καὶ εἰς δητῶν. ταῦτα γὰρ τελεωτάτων διαίρατον δητῶν, καὶ ἐδύνητων ἀρρῶν δητῶν διαίρατον πρὸς, καὶ ἀδύνητων καὶ ὄλῳ εἰπεῖν, ἀμεινον. ἐν ἀπῆται ὅπτι τῆς σημείων ἐπιλογῆ, ἔτερε ἐτέρον σημεῖα μάλλον δηλοῦσιν ἐσθρῶν τὸ ἐσθρῶν ἐσθρῶν. ἐσθρῶν δὲ τὰ ἐν ὀφθαλμοῦ ταῖσι τύποι ἐγγίνονται.